Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbing

Formandens kendelse af 17. juni 2025

Sagsnr. 2025-245194/95/96

Sagens parter:

Lodsejere: virksomhed1 A.m.b.a. samt virksomhed2 A/S og virksomhed3 A/S

(herefter benævnt lodsejeren)

Beliggende: adresse 1 ,

7330 Brande

mod

Anlægsmyndighed: Ikast-Brande kommune

(herefter benævnt anlægsmyndigheden)

Overtaksationkommissionen stadfæster taksationskommissionens afgørelse

---

Indledende oplysninger

Sagen vedrører spørgsmålet om taksationsmyndighedernes kompetence til fastsættelse af erstatning ved gennemførelse af vandløbsrestaureringsprojekt jf. vandløbslovens § 37, stk. 1, jf. stk. 4.

Da nærværende anmodning alene vedrører kompetencespørgsmålet, træffes afgørelsen af formanden for Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbing, fhv. kommissarius, cand.jur. Erling Christensen uden deltagelse af kommissionens sagkyndige medlemmer. Formanden har endvidere besluttet, at sagen behandles på skriftligt grundlag.

Parterne har haft mulighed for at komme med deres synspunkter, forinden formanden har taget stilling til sagen.

Formanden blev bistået af juridisk sekretær, fuldmægtig Halldóra Jórunn Rævmann Gettermann.

Sagens oplysninger

Skjern Å indgår i statens vandområdeplaner, hvor der er udpeget en indsats til etablering af faunapassage ved MES Sø. Denne indsats er videreført i vandområdeplanernes tredje planperiode for 2021-2027, hvorfor Ikast-Brande Kommune fortsat har en pligt til at gennemføre projektet.

På baggrund af en gennemført forundersøgelse af mulige vandløbsrestaureringsprojekter traf kommunalbestyrelsen i Ikast-Brande Kommune den 20. marts 2023 beslutning om, at etableringen af faunapassagen skal ske ved at genskabe et tidligere forløb af Skjern Å samt tilhørende ådal. Som led i denne løsning indebærer projektet en fjernelse af den eksisterende opstemning og dermed en afvikling af MES Sø. Det medfører, at søen forsvinder, og at den tilknyttede elproduktion ophører.

Projektet vil blive realiseret med hjemmel i vandløbslovens § 37, stk. 1.

Den 12. juni 2024 indbragte Ikast-Brande Kommune spørgsmålet om erstatning for Taksationskommissionen for Ringkøb, jf. § 19, stk. 2 i bekendtgørelsen om vandløbsregulering og –restaurering. Under taksationskommissionens behandling af sagen påstod lodsejernes repræsentant, at sagen afvises grundet manglende hjemmel til behandling af sagen.

Taksationskommissionens afgørelse af 10. marts 2025 vedrører derfor kun hjemmelsspørgsmålet. Taksationskommissionens begrundelse og afgørelse er gengivet nedenfor.

Der er i sagen bl.a. fremlagt følgende materiale:

- KENDELSE: Taksationskommissionen for Ringkøbings kendelse af 11. marts 2025
- KLAGE: brev af 31. marts 2025 fra lodsejernes repræsentant
- Indbringelse af erstatningsspørgsmål af 12. juli 2024
- Skjern Å Restaureringsprojekt, Forundersøgelse af vandløbsrestaureringsprojekt i Skjern Å ved MES Sø af december 2020
- Byrådsbeslutning af 20. marts 2023 vedr. vandområdeplanindsats i Skjern Å ved MES Sø
- Brev af 24. juni 2024 fra advokat Gert Lund
- Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbings kendelse af 12. maj 2025 i sag 2021-000338
- Indlæg af 16. december 2024 fra lodsejernes repræsentant
- Bilag A: Artikel af 28. november 2024 fra Dansk Erhverv
- Bilag B: Udkast til opgørelse af tabt indtjening på vandkraftværk
- Bilag C: Dækningsbidraget de seneste 12 år for boligejendommene
- Indlæg af 13. januar 2025 fra kommunens repræsentant
- Supplerende indlæg af 20. januar 2025 fra kommunens repræsentant

- Punkt 6: Fiskeristyrelsen meddeler tilsagn om støtte til indsats i Skjern Å ved MES Sø, Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalgets møde den 22. januar 2025
- Bemærkninger til kompetencespørgsmålet af 6. februar 2025 fra kommunens repræsentant
- Bemærkninger til kompetencespørgsmålet af 14. februar 2025 fra lodsejernes repræsentant
- Supplerende bemærkninger af 27. februar 2025 fra kommunens repræsentant

Taksationskommissionens bemærkninger og afgørelse af 10. marts 2025:

"Som det fremgår af vandløbslovens § 73, stk. 2, indbringes sager om erstatning efter de i stk. 1 angivne bestemmelser, herunder det i nærværende sag omhandlede projekt - der gennemføres med hjemmel i lovens § 37, stk. 1, jf. stk. 4 - for Taksationskommissionen af den erstatningssøgende, hvilket i nærværende sag blandt andet vil sige virksomhed1 *a.m.b.a.*

Bestemmelsen er indsat i vandløbsloven ved lov nr. 466 af 7. juni 2001, hvor de tidligere landvæsensretter og disses opgaver blev overført til andre myndigheder, herunder navnlig til de i medfør af vejlovens §§ 105-111 nedsatte taksationskommissioner.

Af den betænkning, der lå bag denne lovændring (1299/1990), fremgår det blandt andet, at man har været opmærksomme på, at taksationskommissionerne ved den nævnte kompetenceoverførsel - foruden det hidtidige hovedområde, nemlig fastsættelse af ekspropriationserstatning, hvor sagerne altid blev indbragt for kommissionen af vandløbsmyndigheden eller anden offentlig myndighed – nu også ville komme til at behandle tvister mellem private parter, herunder afgørelser efter vandløbsloven, samt at der af samme årsag kunne være behov for særlige regler herom.

Det må på denne baggrund medgives Kommunen, at fokus i relation til behovet for særlige indbringelsesregler alene har været på de sager, hvor kommissionerne ville komme til at behandle tvister mellem private parter og ikke mellem dem og en vandløbsmyndighed. Af samme årsag må det ligeledes medgives Kommunen, at det med affattelsen og vedtagelsen af vandløbslovens § 73, stk. 2, ikke har været hensigten eller formålet at afskære vandløbsmyndigheden fra - som hidtil - at indbringe fremsatte og omtvistede krav mod myndigheden om erstatning i anledning af vandløbsreguleringer og lignende for taksationskommissionerne.

Uanset det af lodsejerne fremførte, ses bestemmelsen ej heller i den foreliggende taksationspraksis at være blevet fortolket og/eller anset som en egentlig kompetenceregel - noget, der ifølge § 7 i bekendtgørelse om taksationskommissioner og overtaksationskommissioner skal påses ex officio af formanden. Dette gælder også uanset den af lodsejerne påberåbte landsretsdom af 16. februar 2022, der ikke ses at kunne tages til indtægt for den af dem forfægtede opfattelse af, at en sproglig forståelse af "erstatningssøgende" i vandløbslovens § 73, stk. 2, "ikke giver adgang til, at vandløbsmyndigheden kan indbringe sagen" for taksationsmyndighederne.

Hertil kommer det af Kommunen fremførte synspunkt om, at en fortolkning svarende til dén, som lodsejerne har gjort gældende, vil indebære, at en lodsejer vil kunne

"kortslutte" eller forhindre, at Kommunen kan gennemføre reguleringssager efter vandløbsloven, jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, dersom vedkommende afviser såvel at indgå forlig som at indbringe en sådan reguleringssag for taksationsmyndighederne.

Henset til det anførte, og idet de af lodsejerne fremførte synspunkter vedrørende projektets uklarhed i relation til omfang og betydning for deres virksomheder ikke kan begrunde noget andet resultat, jf. de af Kommunen påberåbte rækkefølgebestemmelser i bekendtgørelse nr. 834/2016 samt præmisserne i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 21. december 2016, tages den af dem nedlagte afvisningspåstand ikke til følge, hvorfor den af Kommunen indbragte sag skal fremmes til realitetsbehandling.

Hvad angår de med denne særskilte kendelse forbundne, og i vejlovens § 123, stk. 3, jf. § 111, stk. 2, 2. pkt., nævnte, omkostninger forholdes som nærmere nedenfor anført.

Herefter

b e s t e m m e s :

Den af virksomhed1 *A.m.b.a. samt* virksomhed2 *A/S og* virksomhed3 *A/S nedlagte afvisningspåstand tages ikke til følge, og de af Ikast-Brande Kommune indbragte erstatningssager skal derfor fremmes til realitetsbehandling.*

De med denne kendelse forbundne, og i vejlovens § 123, stk. 3, jf. § 111, stk. 2, 2. pkt., nævnte, omkostninger afholdes af Ikast-Brande Kommune."

Parternes påstande og synspunkter

Lodsejeren har påstået taksationskommissionens afgørelse ændret, således at sagen afvises fra behandling af Taksationskommissionen for Ringkøbing grundet manglende kompetence.

Lodsejeren fremførte i indlæg af 16. december 2024 fra lodsejers repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"Som det fremgår af anmodningen, er baggrunden for taksationssagen, at Ikast-Brande Kommune har besluttet på byrådsmøde den 20. marts 2023, jf. bilag 2, at gennemføre løsningsforslag nr. 3:

> *"Reetablering af Skjern Å's tidligere forløb gennem ådalen. MES Sø og den tilhørende opstemning nedlægges."*

Selv om det – isoleret set – ikke har betydning for selve erstatningsudmålingen, henledes opmærksomheden på, at virksomhed1 *A.m.b.a. ikke er enig i beslutningen om at nedlægge opstemningen og Mes Sø ud fra følgende synspunkt.*

Beslutningen hviler på et ufuldstændigt / ukorrekt grundlag, allerede fordi virksomhed1 *A.m.b.a. ikke blev partshørt om vigtige oplysninger, der blev afgørende for byrådets beslutning om at vælge løsningsforslag nr. 3 (bilag 2, side 5):*

[…]

Formålet med forvaltningslovens § 19 om partshøring er at sikre, at den, der er berørt part i en sag, kender de faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger, som danner grundlag for den afgørelse, myndigheden skal træffe, samt at parten får mulighed for at kommentere sagens faktiske grundlag og eksterne faglige vurderinger, inden sagen afgøres.

Det er en grundlæggende retssikkerhed, at Ikast-Brande Kommune har pligt til at oplyse sagen (af officialprincippet), idet høring af virksomhed1 *A.m.b.a. er med til at sikre, at forvaltningens beslutning træffes på et korrekt faktisk grundlag.*

Manglende partshøring kan have ført til, at der truffet en forkert beslutning på byrådsmødet, fordi grundlaget for afgørelsen er forkert eller utilstrækkeligt.

Kravet om partshøring har karakter af en garantiforskrift. Manglende partshøring vil som udgangspunkt medføre, at afgørelsen bliver ugyldig, medmindre myndigheden kan godtgøre, at fejlen i det konkrete tilfælde har været uden betydning.

virksomhed1 *A.m.b.a. har ikke været bekendt med eller blevet forelagt oplysninger om den "efterfølgende undersøgelse", som er benævnt i ovenstående uddrag. Som det fremgår, har den efterfølgende undersøgelse været udslagsgivende for, at Ikast-Brande Kommune på byrådsmødet har besluttet at nedlægge Mes Sø og den tilhørende opstemning, dvs. forfølge løsningsmulighed 3.*

Med henvisning hertil gøres gældende, at grundlaget for taksationssagen for nuværende ikke er tilstede, idet byrådets forvaltningsretlige beslutning må anses for ugyldig og ulovlig og derfor ikke kunne udgøre det fornødne grundlag for taksationssagen.

På det foreliggende grundlag er det tvivlsomt, om byrådet ville have besluttet at gennemføre nedlæggelse af MES Sø og den tilhørende opstemning, hvis oplysningerne havde været i partshøring og dermed fuldt oplyst af virksomhed1 *A.m.b.a. og øvrige berørte personer.*

Konsekvensen heraf må være, at betingelserne for at gennemføre taksationssagen ikke er opfyldte, før der foreligger en gyldig beslutning om hvilket løsningsforslag, der skal forfølges i forbindelse med vandløbsrestaureringen af Skjern Å."

Lodsejeren fremførte i indlæg af 14. februar 2025 fra lodsejers repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"1. SAGEN IKKE INDBRAGT AF DEN ERSTATNINGSSØGENDE

Det gøres gældende, at taksationskommissionen ikke har kompetence / hjemmel til at behandle sagen, når sagen er indbragt for kommissionen af andre end den erstatningssøgende.

1.1 Lovgrundlaget for indbringelse af sager

Hjemlen til at anmode taksationskommissionen om at fastsætte erstatning i relation til vandløbsrestaureringer (efter vandløbslovens § 37, stk. 4) findes i vandløbslovens

§ 73. Lovbestemmelsen fastslår i stk. 2, at sagen kan indbringes for taksationskommissionen af "den erstatningssøgende".

[…]

Ud fra en sproglig ordlydsfortolkning af loven er adgangen til at få fastsat erstatning ved taksationsmyndighederne forbeholdt alene de personer, der lider tab ved en vandløbsrestaurering, dvs. de erstatningssøgende.

Der er ikke grundlag for at fortolke vandløbslovens § 73, stk. 2, udvidende som anført af kommunen. En sådan udvidende fortolkning vil være i strid med:

1. *Vestre Landsrets anlagte fortolkning af kommissionens kompetencer,*
2. *Modsætningsfortolkning af øvrige lovbestemmelser,*
3. *Forarbejderne til vandløbslovens § 73, stk. 2, hvilket uddybes nærmere nedenfor.*

1.2 Retspraksis om fortolkningen af kommissionens kompetencer

Taksationskommissionens kompetencer i lovgivning skal ske ud fra en naturlig sproglig forståelse.

Dette er slået fast i en landsretsdom, hvorefter der blev taget stilling til kommissionens kompetencer til at påse betingelserne i en totalekspropriation.

Vestre Landsrets dom, afsagt den 16. februar 2022

[…]

Som det fremgår af ovenstående, var eksproprianten og ekspropriaten enige om, at betingelserne for totalekspropriation var opfyldte. Spørgsmålet var herefter, om overtaksationskommissionen af egen drift kunne påse betingelserne.

Landsretten fastslog, at overtaksationskommissionen ikke havde kompetence til at tilsidesætte enigheden mellem parterne, idet en sådan tilsidesættelse var i strid med vejlovens § 104, stk. 5, ud fra en sproglig forståelse af ordlyden. Som det fremgår af ordlyden, kan taksationsmyndighederne alene træffe afgørelse, hvis der ikke opnås aftale mellem parterne om totalekspropriation.

Med henvisning hertil gøres det gældende, at der ikke er holdepunkter for at antage, at vandløbslovens § 73, stk. 2, skal fortolkes anderledes end ud fra den af landsretten anlagte sproglige forståelse i sager om taksationsmyndigheders kompetence. Det vil – med andre ord – betyde, at når vandløbslovens § 73, stk. 2, fastslår, at det er den "erstatningssøgende", der kan indbringe sagen for taksationskommissionen, vil det ud fra en sproglig forståelse ikke give adgang til, at vandløbsmyndigheden kan indbringe sagen.

1.3 Modsætningsfortolkning af øvrige lovbestemmelser

De øvrige lovbestemmelser i vandløbsloven og i vejloven bekræfter, at der gælder særlige regler om indbringelsen af erstatningssager efter vandløbsloven, hvorefter kun den erstatningssøgende kan indbringe sagen.

Som det fremgår af vandløbslovens § 73, jf. ovenfor, gælder vejlovens § 123, for så vidt angår sagens behandling for taksationsmyndighederne.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 3, at en række nærmere anførte lovbestemmelser i vejloven finder anvendelse ved sagsbehandlingen i erstatningssager, der indbringes for taksationsmyndighederne efter vandløbsloven.

[…]

Det bemærkes, at vejlovens § 123, stk. 3, ikke henviser til vejlovens § 112, hvilket betyder, at vejlovens § 112 ikke finder anvendelse i erstatningssager efter vandløbsloven.

Som det fremgår af vejlovens § 112, er der adgang efter denne lovbestemmelse for vejmyndigheden, dvs. den myndighed der eksproprierer (eksproprianten) i vejloven, at indbringe erstatningsspørgsmålet for taksationskommissionen.

Som anført ovenfor, gælder vejlovens § 112 ikke for erstatningssager efter vandløbsloven, og baggrunden herfor er, at adgangen til at indbringe sagen for taksationskommissionen er særskilt lovhjemlet i vandløbslovens § 73, stk. 2 (lex specialis).

Med henvisning hertil gøres det gældende, at baggrunden for at der ikke er henvist til vejlovens § 112 i vandløbssager klart understøtter synspunktet om, at der gælder særlige regler ved indbringelse af sager efter vandløbslovens § 73, hvorefter lovgiver særskilt har fraveget reglen i vejlovens § 112 om, at eksproprianten kan indbringe sagen for taksationskommissionen således, at adgangen til at indbringe sagen alene er forbeholdt den erstatningssøgende, jf. ordlyden af vandløbslovens § 73, stk. 2.

1.4 Forarbejderne til vandløbslovens § 73, stk. 2

Det bekræftes i forarbejderne til vandløbslovens § 73, stk. 2, at lovgiver har haft til hensigt at fastsætte særlige regler for, hvem der kan indbringe sager for taksationskommissionen, og herved har fastsat, at indbringelsen alene kan ske af den erstatningssøgende.

Vedtagelsen af § 73, stk. 2, skete i 2001

[…]

Samtidig skete en ophævelse af den tidligere vandløbslovs § 74, stk. 2 og 3, som tidligere udgjorde hjemlen for at indbringe sagerne for kommissionen.

Det gøres gældende, at vedtagelsen af vandløbslovens § 73, stk. 2, var tilsigtet af lovgiver i den forstand, at indbringelsen af erstatningssager fremover alene kunne foretages af den erstatningssøgende.

Som det fremgår af lovforslaget til ovennævnte ændring af vandløbsloven, byggede lovforslaget på betænkning nr. 1200/1990:

[…]

Som det fremgår af ovennævnte uddrag af betænkningen, fandt udvalget ikke behov for en regel om sagens indbringelse.

Dette synspunkt i betænkningen blev ikke forfulgt af lovgiver i selve lovforslaget, idet det direkte fremgår af lovforslaget, at der i erstatningssager efter vandløbsloven foreslås at fastsætte særlige regler om sagens indbringelse for taksationskommissionen. Dette forslag var ikke en del af betænkningen.

For så vidt angår de konkrete bemærkninger i lovforslaget til vandløbslovens § 73, fremgår det herved eksplicit, at disse erstatningssager efter vandløbsloven indbringes af den erstatningssøgende for taksationskommissionen.

Det gøres med henvisning til ovenstående gældende, at lovforarbejderne støtter synspunktet om, at det alene er den erstatningssøgende, der kan indbringe sagen for taksationskommissionen.

1.5 Praksis har ikke tidligere behandlet kompetencespørgsmålet

For så vidt angår den praksis ved taksationsmyndighederne, som gengives i Ikast-Brande Kommunes indlæg, gøres det gældende, at myndighederne burde have afvist at behandle sagerne, hvis sagerne var indbragt af andre end den erstatningssøgende.

Baggrunden for sagernes udfald kan være, at det – modsat i nærværende sag – ikke har været et særskilt tema for behandlingen af sagerne, om sagerne var indbragt af den erstatningssøgende. Det har med andre ord ikke været et stridspunkt, som har givet kommissionerne anledning til at påse spørgsmålet.

Det fremgår ikke af sagerne, at taksationsmyndighederne har udtalt, at vandløbsmyndigheden kan indbringe sagerne, selv om det efter ordlyden i vandløbslovens § 73, stk. 2, er i strid med disse regler om indbringelsen af sagen for taksationskommissionen.

Det gøres derfor gældende, at sagerne ikke kan afskære de berørte selskaber i MES-koncernen at få prøvet spørgsmålet i nærværende taksationssag.

1.6 Loven har forrang for bekendtgørelsen

På trods af den klare ordlyd i vandløbslovens § 73, stk. 2:

"Sagen indbringes for taksationskommissionen af den erstatningssøgende."

har Ikast-Brande Kommune anført, at bestemmelsen i § 19 i bekendtgørelse nr. 834/2016 om vandløbsregulering og – restaurering mv. angiveligt skulle forudsætte, at vandløbsmyndigheden selvstændigt kan indbringe sager om erstatningsfastsættelse for kommissionen.

Dette synspunkt bestrides.

Som bekendt fremgår det af bekendtgørelsens § 19, stk. 2, at "Godkendelse af et projekt skal indeholde endelig afgørelse om eventuelle økonomiske spørgsmål, om arealerhvervelser og rådighedsindskrænkninger samt om erstatning for disse", hvilket er en regel – fastsat af Miljø- og Ligestillingsministeriet – og dermed ikke den lovgivende magt som i vandløbsloven.

Det fremgår indledningsvist af bekendtgørelsen, at denne er fastsat i medfør af § 26, § 37, stk. 5, § 46, § 52, § 70, stk. 2, § 78, § 82, stk. 6, og § 84, stk. 4, i vandløbsloven.

Ingen af disse lovbestemmelser giver bemyndigelse til ministeriet til at fravige vandløbslovens § 73, stk. 2, i bekendtgørelsen.

Det bemærkes i øvrigt, at bekendtgørelsens § 19, stk. 2, efter sin ordlyd heller ikke ses at fravige vandløbslovens § 73, stk. 2, idet den – som også anført i Ikast-Brande Kommunes indlæg – blot forudsætter en endelig stillingtagen til erstatning for et projekt. Den endelige stillingtagen til erstatning kan eksempelvis tilvejebringes via forlig med de berørte personer af projektet.

Generelt bemærkes, at bekendtgørelser i relation til fortolkningen af kommissionernes kompetence ikke er tillagt betydning i retspraksis, allerede fordi loven har forrang for bekendtgørelser.

2. MANGLENDE BESLUTNING OM RESTAURERINGSFORANSTALTNINGER

Det gøres gældende, at taksationskommissionen ikke har kompetence til at behandle sagen, når der ikke er truffet en formel ekspropriationsbeslutning om restaureringsforanstaltninger.

2.1 Lovgrundlaget

Betingelsen om at have "lidt et tab" efter ordlyden af vandløbslovens § 37, stk. 4, er ikke opfyldt, fordi der ikke er truffet en beslutning om at gennemføre restaurationsforanstaltninger efter stk. 1.

[…]

Det gøres således gældende, at det kræver en formel ekspropriationsbeslutning efter vandløbslovens § 37, stk. 1, for at taksationskommissionen kan medvirke til erstatningsfastsættelsen.

Idet der ikke er truffet en beslutning efter § 37, stk. 1, er der ingen holdepunkter for at antage, at kommissionen kan behandle en sag om erstatning."

Lodsejeren fremførte i klagen af 31. marts 2025 fra lodsejers repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"Supplerende skal i relation til de af kommunen fremførte synspunkter om, at lodsejernes fortolkning vil indebære, at en lodsejer vil kunne "kortslutte" eller forhindre, at kommunen kan gennemføre restaurationssager efter vandløbsloven, bemærkes følgende.

Klagerne påstår ikke afvisning af nærværende sag for at obstruere sagens fremdrift.

Lodsejerne er ganske vist ikke enige i, at det restaureringsprojekt, som Ikast-Brande Kommune ønsker at gennemføre, er nødvendigt eller lovligt. Mine klienter har varslet, at såfremt restaureringsprojektet måtte blive vedtaget af Ikast-Brande Kommune, vil det blive påklaget.

Baggrunden for, at lodsejerne påstår sagen afvist er, at lodsejerne ikke finder, at de ved en gennemførelse af taksationsforretning på det foreliggende grundlag vil kunne varetage deres interesser på fyldestgørende vis.

Som redegjort for under taksationsforretningen og i skriftligt indlæg af 14.02.2025 til Taksationskommissionen, er det at stille mine klienter i en urimelig situation, at de skal opgøre deres erstatningskrav uden at kende ekspropriationsindgrebet / det af kommunen ønskede projekt fuldt ud.

På tilsvarende vis bør de takserende myndigheder heller ikke pålægges at skulle fastsætte en erstatning for et ekspropriativt indgreb, der endnu ikke er foretaget.

Der kan i den forbindelse henvises til princippet i Transport- og Energiministeriets brev af 21.04.2006 til Taksationskommissionen for Frederiksborg Amtsrådskreds, j.nr. 403-6, der er gengivet i Ekspropriation i Praksis, 2. udgave, side 499.

I den pågældende skrivelse tilkendegiver Transport- og Energiministeriet klart, at taksationsmyndighederne ikke kan gennemføre en taksation med hjemmel i vejloven, hvis dette ikke sker i sammenhæng med en aktuel ekspropriation.

Som anført i det skriftligt indlæg af 14.02.2025 til Taksationskommissionen er det i lovgivningen foreskrevet, at sagen indbringes for kommissionen af den erstatningssøgende, og som redegjort for, er det forudsat, at der foreligger et konkret og vedtaget projekt, og at erstatningen skal fastsættes for det tab, som lodsejeren måtte lide i forbindelse hermed.

Der er ikke tale om, at en lodsejer herved kan "kortslutte" sagen. Myndigheden kan blot vælge at vedtage projektet, uden forinden at få et "responsum" fra de takserende myndigheder over den erstatning, som en vedtagelse af projektet vil udløse.

Ved en fremgangsmåde hvorefter en kommune på baggrund af et endnu ikke fuldstændigt fastlagt projekt, kan få en afgørelse fra de takserende myndigheder på, hvad erstatningen vil udgøre, såfremt projektet vedtages, vil hele risikoen for uklarheder blive pålagt lodsejeren

Såfremt de takserende myndigheder på sædvanlig vis først fastsætter erstatningen, når ekspropriationsbeslutningen er truffet, og dermed kendt i alle enkeltheder ud fra de krav, der stilles til ekspropriationsbeslutninger, har lodsejeren mulighed for præcist at opgøre sit erstatningskrav, ligesom den eksproprierende myndighed / kommune har et væsentligt større incitament til at overveje, om ekspropriationsindgrebet henset til økonomien heri er nødvendig."

Anlægsmyndigheden har påstået taksationskommissionens afgørelse stadfæstet.

Anlægsmyndigheden fremførte i indlæg af 13. januar 2025 fra anlægsmyndighedens repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

*"**2. Supplerende bemærkninger om den retlige ramme og om projektet***

2.1 Baggrunden for vandløbsrestaureringsprojektet i Skjern Å ved MES Sø

Projektet er et led i gennemførelse af statens vandområdeplaner, som er en del af implementeringen af EU's vandrammedirektiv. Planerne omfatter en indsats med etablering af en faunapassage ved den eksisterende opstemning af Skjern Å ved MES Sø, da opstemningen ved vandkraftværket udgør en spærring for fisk og anden fauna. Denne indsats er fastholdt i vandområdeplanernes tredje planperiode, 2021-2027. Ikast-Brande Kommune er således forpligtet til at gennemføre indsatsen.

*Som anført i indbringelsesskrivelsen har Ikast-Brande Kommune i 2020 gennemført en forundersøgelse af vandløbsrestaureringsprojektet, hvor 4 forskellige løsningsforslag blev undersøgt og belyst (**bilag 1**),*

*Efter supplerende undersøgelser mv. besluttede Byrådet i marts 2023 (**bilag 2**), at der skulle arbejdes videre med en gennemførelse af løsningsforslag nr. 3. Med dette projekt etableres der en rørbro i den eksisterende dæmning. Herved ophører den eksisterende opstemning og MES Sø forsvinder, og Skjern Å reetableres gennem ådalen.*

*Der er tale om en foreløbig beslutning om at igangsætte projektet med udgangspunkt i løsningsforslag 3. På nuværende tidspunkt er der således **ikke** truffet nogen egentlig myndighedsbeslutning efter vand- løbsloven eller anden lovgivning.*

2.2 Den retlige ramme for vandløbsrestaureringsprojektet

Projektet vil skulle gennemføres med hjemmel i vandløbslovens § 37, stk. 1, som lyder:

> *"**§ 37.** For at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb kan vandløbsmyndigheden beslutte, at der gennemføres restaureringsforanstaltninger, herunder genopretning af vandløbs naturlige løb og fjernelse af fysiske spærringer for vandgennemstrømningen.*

Bekendtgørelse 834/2016 om vandløbsregulering og -restaurering mv. indeholder nærmere regler for processen med restaureringsprojekter. Det følger bl.a. heraf, at et forslag til restaureringsprojekt skal offentliggøres i mindst 8 uger, samt at bredejere skal orienteres særskilt og skriftligt. virksomhed1 *vil således få mulighed for at fremkomme med bemærkninger i høringsfasen.*

En endelig afgørelse om vandløbsrestaurering kan af klageberettigede påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Som det fremgår af forundersøgelsen, vil en realisering af løsningsforslag 3 forudsætte dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturarter, ligesom der kan være behov for dispensation fra §§ 16 og 17 om søbeskyttelses- og skovbeskyttelseslinjerne (jf. bilag 1, bl.a. afs. 9.2, s. 62). I relation hertil fremgår det af bekendtgørelsen, at restaureringsarbejdet ikke kan igangsættes, før der foreligger endelig afgørelse efter disse bestemmelser.

Med hensyn til erstatning ifm. vandløbsrestaurering fremgår det af vandløbslovens § 47, stk. 4:

> *"Stk. 4. Enhver, der lider tab ved en foranstaltning som nævnt i stk. 1, har ret til erstatning."*

I mangel af enighed er det taksationsmyndighederne, som fastsætter erstatningen, jf. vandløbslovens § 73, stk. 1, hvoraf også fremgår, at sagen behandles efter de særlige regler herom i vejlovens § 123."

Anlægsmyndigheden fremførte i indlæg af 6. februar 2025 fra anlægsmyndighedens repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

*"Ikast-Brande Kommune gør gældende, **at taksationskommissionen har kompetence til at behandle sagen, og at sagen derfor skal fremmes**. Der henvises til følgende bemærkninger.*

2. Ikast-Brande Kommunes bemærkninger til kompetencespørgsmålet

2.1 Hjemlen for projektet

Det i sagen omhandlede projekt vil skulle gennemføres efter vandløbslovens § 37, stk. 1, hvorefter vandløbsmyndigheden for at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb kan beslutte, at der skal gennemføres restaureringsforanstaltninger, herunder genopretning af vandløbs naturlige løb og fjernelse af fysiske spærringer for vandgennemstrømningen. Det følger af vandløbslovens § 37, stk. 4, at enhver der lider tab ved en foranstaltning som nævnt i stk. 1, har ret til erstatning.

Det krav, som der kan blive tale om i relation hertil, vil således være et krav, som skal rejses mod vandløbsmyndigheden, her Ikast-Brande Kommune.

2.2 Hjemlen til indbringelse af sagen for taksationskommissionen

Det følger af vandløbslovens §§ 72 og 73:

[…]

Erstatningssager i medfør af vandløbslovens § 37, stk. 4, behandles således efter § 73, hvor det af stk. 2 fremgår, at sagerne indbringes for taksationskommissionen af den erstatningssøgende.

I den konkrete sag er det virksomhed1*, som kan have et erstatningskrav, hvorfor det som anført af* virksomhed1*' advokat følger af ordlyden af § 73, stk. 2, at det er* virksomhed1*, som skal indbringe sagen for taksationskommissionen.*

- *Ikast-Brande Kommune finder imidlertid ikke, at ordlyden af § 73, stk. 2, i sig selv kan fortolkes modsætningsvis, sådan at taksationskommissionen ikke har kompetence til at behandle sagen, hvis den – som her – indbringes af vandløbsmyndigheden, når der er tale om et erstatningskrav mod vandløbsmyndigheden.*

2.3 Baggrunden for § 73, stk. 2 – Bet. 1299/1990 om landvæsensretter

Som anført i det støttebilag med tilhørende materialesamling (herefter MS), som blev fremlagt af virksomhed1*'* *advokat under taksationssagen, blev bestemmelsen i § 73, stk. 2, indsat i vandløbsloven med lov nr. 466 af 7. juni 2001, hvor lov om landvæsensretter blev ophævet og landvæsensretternes opgaver blev overført til andre myndigheder.*

Som anført i støttebilaget, og som det også fremgår af lovforslaget (MS s. 106), byggede lovforslaget på Bet. 1299/1990 om landvæsensretter (MS s. 46 ff.).

I betænkningen er der redegjort for overvejelserne omkring nedlæggelsen af landvæsensretterne, og man lagde sig fast på, at det ville være hensigtsmæssigt, at størstedelen af landvæsensretternes hidtidige opgaver blev overført til vejlovens taksationsmyndigheder. Der er en behandling af de forskellige kompetencer efter forskellige lovgivninger, og det anføres herom i de indledende bemærkninger (MS s. 65, sp. 2, min fremhævning):

[…]

Det var således et opmærksomhedspunkt, at der kunne være behov for særlige regler i de tilfælde, hvor kommissionerne kom til at behandle tvister mellem private parter.

I betænkningen anføres det herefter i afs. 6.2.1 om spørgsmålet om indbringelse af sagerne efter vandløbsloven (MS s. 66, sp. 1, min fremhævning):

[…]

Af den dagældende § 74, stk. 3, fremgik det, at det var vandløbsmyndigheden, som skulle indbringe sagen for landvæsenskommissionen, når sagen angik et offentligt vandløb (ordlyden af den tidligere bestemmelse i § 74, stk. 3, se i det senere lovforslag, MS s. 131, sp. 2).

Efter gennemgang af tilsvarende og andre problemstillinger i andre love, hvor landsvæsensretterne havde kompetence, anføres det i sammenfatningen i afs. 6.8 (nederst MS s. 68, min fremhævning):

[…]

Som det fremgår af citatet fra afs. 6.2.1, var det efter de tidligere regler sædvanligt og hovedreglen, at det var vandløbsmyndigheden, som indbragte sagerne om erstatning i alle tilfælde, uanset om der var tale om krav mod vandløbsmyndigheden ("det offentlige"). Man fandt således ikke noget behov for særlige regler for indbringelse efter vandløbsloven, ***bortset fra*** *de tilfælde, hvor taksationsmyndighederne efter en lovændring ville komme til at behandle tvister mellem private parter.*

- *Der blev ikke i betænkningen lagt op til, at der skulle gælde særlige regler om indbringelse i de tilfælde på vandløbsområdet, hvor der var tale om tvister om erstatning mellem vandløbsmyndigheden og en eller flere private parter.*
- *Der hvor der kunne være behov for særlige regler om indbringelse, var således efter udvalgets opfattelse kun de sager, hvor kommissionerne ville komme til at behandle tvister mellem private.*

2.4 Lov 466/2001 om ophævelse af landvæsensretter og ændringer i andre love

Betænkningens forslag blev udmøntet i lov 466/2001, hvortil lovforslaget findes i MS s. 106 ff.

I de almindelige bemærkninger anføres det i afs. 3.2 om fastsættelse af erstatning bl.a. (MS s. 109 f., mine fremhævninger):

[…]

De specielle lovbemærkninger tager afsæt heri, jf. bemærkningerne til §§ 71-73, MS s. 113, samt til den nye bestemmelse i vejlovens § 67a (nu § 123), jf. MS s. 117.

Der sondres mellem tre sagstyper, nemlig (1) sager, hvor kravet altid rettes mod det offentlige, herunder ekspropriation, hvor de almindelige regler fortsat skulle anvendes, (2) andre sager efter vandløbsloven og vandforsyningsloven (dvs. sager som den aktuelle), hvor man fandt, at der skulle fastsættes særlige regler om indbringelse og omkostninger, samt (3) rent private sager, som skulle føres ved domstolene.

For sagstype (2) fandtes der behov for at fastsætte særlige regler om omkostningsfastsættelsen (jf. nu vejlovens § 123), som afviger fra det normale udgangspunkt om, at det altid er myndigheden, som skal betale en passende godtgørelse til den erstatningssøgende. Det skal ses i sammenhæng med, at kommunen/vandløbsmyndigheden ikke altid ville være part i sådanne sager.

Det er derimod ikke nærmere begrundet, hvorfor bestemmelsen i § 73, stk. 2, om indbringelsen for taksationsmyndighederne, blev formuleret som sket.

- *Det kan ikke af lovbemærkningerne udledes, at det var formålet med den nye affattelse af vandløbslovens § 73, stk. 2, at det skulle være udelukket for vandløbsmyndigheden at indbringe erstatningssager om vandløbsrestaureringer og –reguleringer for taksationsmyndighederne, hvis der var tale om et muligt erstatningskrav mod vandløbsmyndigheden.*
- *Formålet med den nye bestemmelse var derimod så vidt ses at sikre, at en privat part kunne indbringe en sag for taksationskommissionen, hvor vandløbsmyndigheden af den ene eller anden grund ikke havde interesse heri eller ønske herom.*
- *Der er ikke noget, som underbygger, at bestemmelsen skal fortolkes som en "kompetenceregel", således at det skulle være udelukket for vandløbsmyndigheden at indbringe sådanne sager for kommissionen (hvilket ifølge betænkningen og lovbemærkningerne også havde været det sædvanlige før lovændringen).*

2.5 Bestemmelsen fortolkes heller ikke i taksationspraksis som en kompetenceregel

Det ses også af taksationspraksis, at bestemmelsen ikke hidtil er anset som en kompetenceregel.

Det bemærkes herved, at taksationskommissionens hhv. overtaksationskommissionens formand af egen drift, skal afvise sager, som ikke hører under taksationsmyndighedernes kompetence, jf. § 7 i bekendtgørelse om taksationskommissioner og overtaksationskommissioner (MS s. 157). ***Kompetencespørgsmål*** *skal således* ***påses ex officio****, dvs. uden at der skal være nedlagt påstand herom.*

Det fremgår af taksationspraksis, at taksationsmyndighederne ikke anser det for udelukket at behandle sager efter vandløbsloven, selv om disse er indbragt af vandløbsmyndigheden.

Der kan henvises til ***MAD 2022.291 OTK****, som i lighed med den aktuelle sag angik en sag om erstatning efter vandløbsloven § 37, stk. 4 (vedhæftet). Det fremgår af kendelsen (s. 2, sp. 1 øverst):*

[…]

Taksationskommissionen behandlede sagen, og fandt sig således kompetent hertil.

Ejeren klagede til overtaksationskommissionen, som indledningsvist anførte (mine fremhævninger):

[…]

I kendelsen forhøjede overtaksationskommissionen erstatningen. I kendelsen blev der taget højde for, at en gennemførelse af projektet – når de fornødne godkendelser måtte foreligge – kunne få betydning for erstatningsudmålingen. Det anføres således afslutningsvist herom (min fremhævning):

[…]

Det kan således ***for det første*** *konstateres, at overtaksationskommissionen i lighed med taksationskommissionen og fandt sig således kompetent hertil, selv om den var indbragt af vandløbsmyndigheden.*

Det kan ***for det andet*** *konstateres, at overtaksationskommissionen var opmærksom på, at der kunne ske ændringer i projektet (som jo ikke var endelig godkendt myndighedsmæssigt, men påklaget), og at det i givet fald ville være muligt at indbringe sagen for taksationsmyndighederne på ny.*

Af overtaksationskommissionens omkostningsafgørelse kan det ***for det tredje*** *konstateres, at kommissionen var opmærksom på omkostningsbestemmelsen vejlovens § 123, stk. 4, som gælder for netop denne type sager (hvorefter den private part kan pålægges omkostninger i modsætning til "almindelige" taksationssager, jf. vejlovens § 110). Det fandt kommissionen konkret ikke grundlag for, men fremhævede, at vandløbsmyndigheden skulle betale omkostningerne uafhængigt af, om projektet måtte blive gennemført.*

*Der kan ligeledes henvises til **MAD 2022.88 OTK**, som også angik erstatningsfastsættelse vedrørende et projekt efter vandløbslovens § 37 (Ikast-Brande Kommune var vandløbsmyndighed).*

*Denne sag blev også indbragt af kommunen, og det fremgår, at taksationskommissionen ikke fandt, at man kunne tage stilling til erstatningskravet, da der ikke var gennemført et projekt og de konkrete økonomiske konsekvenser for lodsejeren derfor var uafklarede (kendelsen var således **ikke** udtryk for en afvisning på grund af manglende kompetence).*

Kommunen indbragte sagen for overtaksationskommissionen, som indledningsvist anførte (mine fremhævninger):

[…]

Fra kendelsen citeres herudover følgende afsnit:

[…]

Overtaksationskommissionen var således også i denne sag fuldt opmærksom på de særlige regler, der gælder for behandling af taksationssager efter vandløbslovens § 73, jf. § 37, samt § 116 og § 123 i vejloven, men fandt heller ikke her, at det forhold, at sagen var indbragt af vandløbsmyndigheden kunne føre til, at kommissionen ikke var kompetent.

- *De omtalte afgørelser omhandler begge erstatningssager efter vandløbsloven § 37, og blev i begge tilfælde indbragt for taksationsmyndighederne.*
- *Afgørelserne viser, at bestemmelsen i § 73, stk. 2, heller ikke i taksationspraksis anses som en kompetenceregel, idet taksationsmyndighederne i givet fald skulle og ville have afvist sagerne af egen drift, jf. bekendtgørelsens § 7.*

2.6 Særligt om samspillet mellem behandlingen af myndigheds- og erstatningsspørgsmål

En fortolkning af vandløbslovens § 73, stk. 2, som en kompetenceregel, harmonerer heller ikke med rækkefølgebestemmelsen for forskellige vandløbsprojekter om regulering mv.

Regulering af vandløb må kun ske efter godkendelse fra vandløbsmyndigheden, jf. vandløbslovens §§ 16 og 17. Den der lider tab ved en regulering, har ret til erstatning, jf. § 23, stk. 1. Vandløbslovens § 73, stk. 1, henviser også til § 23, stk. 1. Sager om erstatning efter § 23, stk. 1, omfattes således også af § 73, stk. 2, hvorefter sagen skal indbringes for taksationskommissionen af den erstatningssøgende.

Bekendtgørelse nr. 834/2016 om vandløbsregulering og – restaurering mv. indeholder forskellige processuelle regler for sådanne vandløbsprojekter. Bekendtgørelsens kap. 5, §§ 12-20, omhandler de processuelle regler for vandløbsmyndighedens behandling og afgørelser i reguleringssager, jf. henvisningen til bekendtgørelsens kap. 2, som omhandler regulering af vandløb mv. Bestemmelsen i § 19 indeholder

***rækkefølgebestemmelser**, som skal overholdes som led i godkendelsen af sådanne reguleringssager. Ifølge stk. 1, kan godkendelse først meddeles, når forskellige andre tilladelser er på plads (et krav som også kendes fra ekspropriationssager). Af § 19, stk. 2, fremgår det:*

[…]

Det følger også af klagenævnspraksis fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, at godkendelser iht. vandløbsloven, som er omfattet af dette krav i reguleringsbekendtgørelsen, kan blive ophævet, såfremt der ikke er afklaring af de "økonomiske spørgsmål", jf. § 19, stk. 2, enten ved en frivillig aftale eller ved en afgørelse fra taksationsmyndighederne.

Der kan henvises til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 21. december 2016, sag NMK-46-00648, hvor en kommune havde godkendt et reguleringsprojekt med partsfordeling for et sommerhusområde med ca. 700 lodsejere ih.t vandløbslovens § 17. Nogle lodsejere havde påklaget tilladelsen til Natur- og Miljøklagenævnet, og den økonomiske del af afgørelsen var ligeledes indbragt for taksationskommissionen. Nævnet behandlede en række forhold, og anførte om rækkefølgebestemmelsen i § 19, stk. 2:

[…]

Det var således i strid med rækkefølgebestemmelsen i bekendtgørelsens § 19, stk. 2, at de økonomiske forhold ikke var afklarede - enten ved et forlig/aftale eller ved en endelig afgørelse fra takstionsmyndighederne. Konsekvensen af afgørelsen er, at hvis blot en lodsejer afviser, at indgå økonomisk forlig og samtidig afviser at indbringe spørgsmålet for taksationsmyndighederne, vil et sådant reguleringsprojekt ikke kunne fremmes, jf. det anførte i Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse.

- *Hvis vandløbslovens § 73, stk. 2, skulle fortolkes som en kompetenceregel ville der opstå et "catch-22 problem" for vandløbsmyndigheden, som kunne bremse reguleringsprojekter.*
- *Der er formodning imod, at man fra lovgivers side skulle have udstedt regler, hvorved lodsejerne som følge af rent formelle skulle kunne forhindre vandløbsmyndighederne i at træffe endelige afgørelser i reguleringssager (det er i relation til dette principielle synspunkt ikke afgørende, at den konkrete sag ikke angår et reguleringsprojekt, men et restaureringsprojekt, som ikke behandles efter bekendtgørelsens § 19, men efter reglerne i kap. 7).*
- *Det fastholdes også af den grund, at der ikke er holdepunkter for at fortolke § 73, stk. 2, som en kompetenceregel, som påstået af* virksomhed1*."*

Anlægsmyndigheden fremførte i indlæg af 27. februar 2025 fra anlægsmyndighedens repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"virksomhed1' muligheder for at opgøre et krav som erstatningssøgende

Ikast-Brande Kommune er ikke enig i, at en accept af vandløbsmyndighedens ret til at indbringe erstatningssager for taksationsmyndighederne efter vandløbslovens § 73, stk. 2, kan medføre risiko for en usikker retstilstand for den potentielt erstatningssøgende som følge af manglende klarhed over konsekvenserne af vandløbsprojektet på tidspunktet for sagens behandling.

Der består heller ikke en sådan risiko i den konkrete sag. Det fremgår således af virksomhed1' første indlæg til taksationskommissionen fra december 2024, at virksomhed1 fuldt ud er i stand til at forholde sig til og opgøre konkrete krav om tabt indtjening og tab af udlejningsindtægter, som efter virksomhed1' opfattelse vil være en følge af projektet (at Ikast-Brande Kommune ikke er enig i disse krav størrelsesmæssigt, er uden betydning her). virksomhed1' øvrige krav om flytning af transformerstationen og ændring af ledninger i dæmningen mv. har ikke karakter af konkrete krav, som følger af projektet, men er udtryk for hypotetiske udgifter, hvis "noget måtte gå galt". Selv om taksationssagen først var blevet indbragt efter, at der var meddelt endelige myndighedsgodkendelser til projektet, kunne virksomhed1 alligevel ikke have opgjort sådanne hypotetiske udgifter mere præcist, men ville have været henvist til at fremsætte sådanne krav efterfølgende.

Hvis den erstatningssøgende i sådanne tilfælde mener, at der efter sagens behandling er opstået yderligere krav, herunder uventede krav, som først konstateres efter projektets gennemførelse, er der mulighed for at anmode taksationsmyndighederne om en efterfølgende behandling. Det er også det, som der peges på i de to overtaksationskommissionskendelser, som er omtalt i kommunens første indlæg (MAD 2022.291 og MAD 2022.288).

virksomhed1' henvisning Vestre Landsrets dom af 16. februar 2022

Ikast-Brande Kommune finder ikke, at den omtalte dom fra Vestre Landsret af 16. februar 2022 er relevant eller har nogen præjudikatsværdi vedrørende fortolkningen af vandløbslovens § 73, stk. 2 i relation til spørgsmålet om taksationskommissionens kompetence til at behandle den aktuelle sag.

Dommen angår almindelig lovfortolkning af en bestemmelse i vejloven (§ 104, stk. 5) i en konkret sag, og siger ikke noget, om hvorledes en anden bestemmelse i en anden lov (vandløbsloven) skal fortolkes. Landsrettens flertal anfører da også i præmisserne, at "ikke andre omstændigheder, …. taler afgørende for en anden forståelse af § 104, stk. 5, end den, der følger af en naturlig sproglig forståelse."

I den foreliggende sag gælder det modsat, at der ikke forligger omstændigheder, som giver grundlag for at fortolke bestemmelsen i vandløbslovens § 73, stk. 2, som en kompetenceregel, hvorved der henvises til det anførte i kommunens første indlæg, samt nedenstående bemærkninger.

Betydningen af vejlovens § 123 og ordlyden og forarbejderne til vandløbslovens § 73, stk. 2

Ikast-Brande Kommune er ikke enig i, at det forhold, at der i vejlovens § 123 er indsat en særlig bestemmelse for taksationsmyndighedernes behandling af sager efter vandløbsloven (bortset fra ekspropriationssager), støtter, at vandløbslovens § 73, stk. 2, kan fortolkes som en kompetenceregel.

Som det fremgår af de fremlagte indlæg og materialesamling blev forgængeren til denne bestemmelse indsat i den tidligere vejlov i forbindelse med, at loven om landvæsensretter blev ophævet, hvorefter erstatningssager efter vandløbsloven også skulle behandles af taksationsmyndighederne efter vejloven.

Det er korrekt, at der ikke i § 123 er henvist til vejlovens § 112, hvorefter det er vejmyndigheden, som skal indbringe erstatningsspørgsmålet for taksationskommissionen. Hverken ordlyden af vejlovens § 123 og vandløbslovens § 73, stk. 2, eller de tilhørende lovforarbejder, herunder Betænkning 1200 om landvæsensretter, kan imidlertid føre til en fortolkning, hvorefter det skulle være udelukket for vandløbsmyndigheden at indbringe sager for taksationsmyndighederne i anledning af et konkret projekt.

Forklaringen herpå kan også udledes af de beskyttelseshensyn, som skal varetages af reglerne om, hvem der skal indbringe erstatningssøgsmål for taksationsmyndighederne.

For ekspropriationsbeslutninger gælder det, at beslutningen retter sig imod konkrete og på forhånd udpegede lodsejere eller rettighedshavere (efter forudgående åstedsforretning mv.). Det er her med vejlovens § 112 sikret, at kommunen (som ekspropriant) er forpligtet til at fremme erstatningssagerne ved taksationsmyndighederne inden for en vis frist, hvis ikke forlig kan opnås. Det er således en beskyttelse af lodsejere og rettighedshaverne mod, at kommunen ikke kan forsinke erstatningsprocessen.

For vandløbsbeslutninger, der omfattes af vandløbslovens § 73, stk. 2, og vejlovens § 123, vil de lodsejere og/eller rettighedshavere, som måtte lide tab som følge af et vandløbsprojekt, ikke nødvendigvis være inddraget på samme måde i myndighedsprocessen som i ekspropriationssager, da der ikke på samme måde er tale om et ekspropriativt indgreb mod rettighedshavere, som på forhånd er konkret udpegede. Lodsejere og/eller rettighedshavere, som finder, at de lider tab som følge af projektet, kan have været inddraget i processen via partshøring mv., men det vil ikke altid være tilfældet. Bestemmelsen i vandløbslovens § 73, stk. 2, sikrer, at lodsejere, som mener at have lidt et tab, selv kan anmode om opstart af en taksationssag uafhængigt af om, vandløbsmyndigheden finder, at de pågældende er berørt eller ikke berørt af projektet. På denne måde udgør denne bestemmelse således også en beskyttelse af lodsejere og rettighedshaverne mod, at kommunen ikke kan forsinke erstatningsprocessen.

Der er derimod ikke noget, som underbygger, at det med denne mulighed og rettighed for de erstatningssøgende (§ 73, stk. 2), skulle være tilsigtet at udelukke, at vandløbsmyndigheden selv skulle kunne anmode taksationsmyndighederne om opstart af taksationssag, hvis vandløbsmyndigheden fandt grundlag herfor (hvilket ifølge

betænkningen og lovbemærkningerne også var det sædvanlige, da sagerne blev behandlet af landvæsensretterne).

Der er med andre ord ikke noget, som underbygger, at § 73, stk. 2, kan fortolkes som en kompetenceregel, således at det skulle være udelukket for vandløbsmyndigheden selv at indbringe erstatningsspørgsmål for taksationsmyndighederne. Som anført i kommunens første indlæg følger det også af taksationspraksis, at bestemmelsen ikke hidtil er blevet fortolket sådan.

Med hensyn til det anførte om rækkefølgebestemmelsen i reguleringsbekendtgørelsens § 19, stk. 2, gør Ikast-Brande Kommune ikke gældende, at denne bestemmelse "overruler" eller tilsidesætter lovbestemmelsen i § 73, stk. 2. Kommunens synspunkt er, at en fortolkning af lovens § 73, stk. 2, som anlagt af virksomhed1*, vil indebære, at en lodsejer kan "kortslutte", at kommunen kan gennemføre reguleringssager efter vandløbsloven. Hvis en lodsejer såvel afviser at indgå forlig som at indbringe en sådan reguleringssag for taksationsmyndighederne, følger det af Miljø- og Fødevarenævnets praksis, at sådanne sager så ikke kan fremmes. Hvis ministeren havde været enig i* virksomhed1*' fortolkning af bestemmelsen i § 73, stk. 2, som en kompetenceregel, er der ret sikker formodning for, at bestemmelsen var blevet udformet anderledes. Det må derfor lægges til grund, at* virksomhed1*' fortolkning af § 73, stk. 2, heller ikke er i overensstemmelse med ministerens fortolkning af bestemmelsen."*

Formanden for overtaksationskommissionens begrundelse og afgørelse

Den af formanden for Taksationskommissionen trufne afgørelse samt begrundelsen herfor kan fuldt ud tiltrædes.

Det må bl.a. tillægges afgørende vægt, at det ved affattelsen af vandløbslovens § 73, stk. 2 ikke kan have været lovgivers hensigt at udelukke vandløbsmyndighedens sædvanlige adgang til selvstændigt at indbringe sager om erstatningsspørgsmål for taksationsmyndighederne. Denne fortolkning har hidtil været lagt til grund i konkrete taksationssager og den modsatte fortolkning ville, som anført af kommunen, kunne føre til, at private lodsejere ville kunne blokere gennemførelse af konkrete reguleringsprojekter ved at modsætte sig indbringelsen af erstatningsspørgsmålet for taksationsmyndighederne.

Herefter bestemmes

Taksationskommissionens afgørelse stadfæstes.

Med hensyn til omkostningsspørgsmålet forholdes som anført i kendelsen.

Denne afgørelse er truffet i henhold til § 7 i Bekendtgørelse om taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, jf. bekendtgørelse nr. 1413 af 27. november 2015.

Erling Christensen

/ Halldóra Jórunn Rævmann Gettermann

Den af formanden for overtaksationskommissionens afsagte kendelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Er en part utilfreds med formandens afgørelse, kan sagen mod modparten indbringes for de almindelige domstole. Opmærksomheden henledes på, at spørgsmål vedrørende de enkelte lb.nr. i kendelsen særskilt kan indbringes for domstolene.

Udskriftens rigtighed og kendelsens udsendelse bekræftes.

Viborg, den 17. juni 2025

Halldóra Jórunn Rævmann Gettermann

Fuldmægtig, cand.jur.

